

Leonardo da Vinci, el Còdex Arundel i la Corona catalana

Autor: Daniel S Bello

Data de publicació: 29-09-2014

En Dani Bello ressegueix els vincles entre En Lleonard, els Arundel, els Stuart i la Casa Reial Catalana, a través dels rastres que han deixat llurs escuts d'armes.

Després de gaudir de l'imprescindible documental 'Desmuntant Leonardo' i de presenciar la conferència d'en Jordi Bilbeny del passat dimecres en el Cicle de Tardor de l'INH, on es vincula l'artista renaixentista amb la casa reial catalana, no he pogut estar-me de cercar noves informacions sobre el tema. En una de les video-conferències d'en Bilbeny que corren per Youtube, escoltant la xerrada, he detectat que, en un moment donat, es feia esment d'un manuscrit lleonardí anomenat 'Còdex Arundel'. El nom m'ha cridat l'atenció de seguida pel fet que aquesta nissaga dels Arundel disposa d'algunes ensenyes amb les armes reials catalanes en un dels seus quarters.

En el cas dels Arundel passa com amb els Amboise: tenen alguna mena de relació amb Leonardo i amb l'escut de Catalunya. La majoria de biògrafs d'En Lleonard asseguren que l'artista va ser enterrat al castell d'Amboise on, casualment, també trobem que tant el poble d'Amboise com la nissaga dels Amboise duen les armes catalanes a les seves ensenyes. Així, mentre els Arundel tenen les barres horitzontals, els Amboise les tenen verticals. I recordem que l'escut familiar d'En Lleonard també consisteix en una senyera, en aquest cas de pals verticals. Sembla ser que per allí on teòricament s'hauria mogut En Lleonard o alguna de les seves obres, apareixen els senyals reials catalans. Si amb els Amboise els tenim relacionats amb una nissaga en territori de l'actual França, amb els Arundel els tenim amb una nissaga de la Gran Bretanya.

De fet, el títol de comte d'Arundel és un dels més antics d'Anglaterra i va ser creat al 1138 pel baró normand Sir William d'Aubigny. Fins a mitjan segle XIII, aquests comtes també eren coneguts freqüentment com a comtes de Sussex. Posteriorment, el comtat d'Arundel va recaure a la família bretona dels FitzAlan, d'una branca més jove de la qual va derivar la important família dels Stuart, que acabaria governant Escòcia.

El membre dels Arundel que va adquirir el Còdex d'En Leonard diuen que va ser Thomas Howard, el 21è Comte

d'Arundel (7 Juliol 1585 – 4 Octubre 1646), de qui se sap que va ser un gran col·leccionista d'art. Al seu patrimoni trobem l'obra d'altres artistes que, igual que en el cas d'En Lleopard, podrien estar relacionats amb la Corona catalana, com ara En Raphael.

Tanmateix, aquest Thomas va néixer en una relativa penúria a Finchingfield, Essex. La seva aristocràtica família passava per mals moments. El seu pare, Phillip Howard, havia caigut en desgràcia a la reina d'Anglaterra, la protestant Elisabeth Tudor, per motius religiosos. Phillip Howard d'Arundel s'havia convertit al catolicisme per influència de la seva esposa, Anna Dacre. Elisabet va tancar-lo a la torre de Londres fins a la mort. El dissortat Phillip Howard d'Arundel tenia les armes reials catalanes al seu escut, amb barres horitzontals:

Escut d'Armes de Phillip Howard d'Arundel.

Aquests mateixos motius religiosos que havien enemistat els Arundel amb els Tudor, s'entrellacen amb les importants i conegudes tensions que mantenien enfrontades la reina Elisabeth Tudor amb Maria de Stuart. Aquesta Stuart, també catòlica, no tenia el senyal reial català al seu escut d'armes, però la seva mare sí. Era filla de Jaume V, rei d'Escòcia, i la seva segona esposa, Maria de Guisa. Per tant, ja tenim una reina d'Escòcia, Maria de Guisa, catòlica i també amb els senyal català al seu escut d'armes. I ja podem establir una vinculació inequívoca entre els Arundel i els Stuart. Aquesta relació, que, com hem vist, anava molt més enllà dels temes religiosos, quedarà confirmada precisament amb el nét de Maria de Guisa, Jaume I Stuart, rei d'Anglaterra i Escòcia, qui restituirà l'honor als Arundel a la mort d'Elisabet Tudor.

Armes de Jaume V i Maria de Guisa al castell d'Stirling

Jaume V i Maria de Guisa, reis d'Escòcia

Com que sabem que els Stuart estan emparentats amb la corona catalana per mitjà de Maria de Guisa i que els Arundel estan al mateix bàndol catòlic i mantenen una vinculació de nissaga familiar molt estreta amb els Stuart, podem deduir que és molt probable que els Arundel també tinguin una relació directa amb la corona catalana, i d'aquí la senyera al seu escut. Un altre detall important és que aquest rei Jaume I Stuart que va restituir l'honor als Arundel va ser l'iniciador de la colonització britànica de les Amèriques. Fet comprensible si la descoberta d'Amèrica va ser catalana i els Stuart estaven emparentats amb la nostra corona.

Ara que ja hem establert una relació entre els Arundel i la corona catalana, no trobarem tan estrany que un altre personatge com En Leonardo da Vinci estigui vinculat amb la nostra cort i estigui relacionat amb els Arundel. Ni tampoc que aquests disposin, a la seva col·lecció privada, d'un Còdex d'En Lleopard.

Tot plegat va sumant noves dades que demostren una interrelació molt més extensa del que ens pensàvem entre artistes, nissagues i corones d'arreu d'Europa amb la nostra cort catalana.

Daniel S. Bello